

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Editorial

Václav Klaus:

20. výročí zavedení eura

Ladislav Jaki:

Ohlédnutí za rokem 2018

Otázka IVK:

Je pět let po „Majdanu“
Ukrajina svobodnější
a prosperující a je tím svět
bezpečnější?

Aleš Valenta a kol. IVK: Vrací
se Německo do třicátých let?

Václav Klaus, Jiří Weigl:

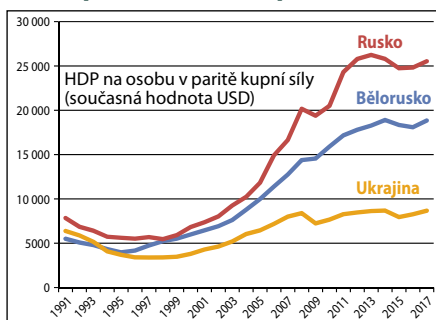
Reálpolitika po česku

Deindustrializace Francie

Ivo Strejček: Petöfiho cena
2018 pro Václava Klause

LEDNOVÝ GRAF IVK

Rozdílný ekonomický vývoj
v postsovětském prostoru

Pramen: Světová banka, 2019

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institut Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 29. 1. 2019

20. výročí zavedení eura*

Václav Klaus

Považujete projekt eurozóny za úspěšný? Případně v čem vidíte jeho největší přínos/ztrátu?

Zavedení eura (což je výstižnější dvojice slov než „projekt eurozóny“) není úspěchem. Naopak, stalo se to jedním z největších problémů celého projektu evropské integrace. Mnohé bylo jasné už předem: ekonomové většinou, i když s různou silou a naléhavostí, před zavedením jedné měny v neoptimální měnové zóně varovali. Politici je – opět většinou – neposlouchali. Domněnku, že zavedení společné měny povede k postupnému vytváření optimální měnové zóny, považovali lidé jako já od počátku za naprostý nesmysl. Za dvacet let zkušenosti s eurem byl tento omyl praxí potvrzen. Země eurozóny nejsou na konci roku 2018 blíže k optimální měnové zóně, než byly před dvaceti lety.

Euro bylo vždy politickým projektem a mělo za cíl přispět k politické integraci Evropy. Ta nevznikla.

Euro bylo vždy politickým projektem a mělo za cíl přispět k politické integraci Evropy. Ta nevznikla. Ukázalo se, že není snadné ze skupiny různorodých zemí vytvořit politický „stát“, pokud po něm není společenská poptávka. A ona opravdu není. Ani fiskální unie se nevytvořila, z mého pohledu samozřejmě našťestí.

Euro za dvacet let přispělo k rozpolcení Evropy. Zničilo evropský Jih a začíná více a více ničit i Francii. Je evidentní, že Jih chce peníze, nikoli politickou unifikaci. Euro řadu zemí výrazně poškodilo. Paradoxně jedinou „success story“ je Slovensko, které si svým výhodným vstupním měnovým kursem vytvořilo dostatečně velký kurzový polštář. Funguje to, ale je tam – pro běžného občana – draho.

Empirická data nám nemilosrdně prozrazují, že eurozóna je nejpomaleji rostoucí

*) Publikováno v časopise Týden 31. prosince 2018.

ekonomickou zónou na celém světě. To nemůže nikdo racionálně uvažující považovat za úspěch.

Jakým největším hrozbám bude eurozóna v nejbližší budoucnosti čelit?

Neumím uvažovat v umělých kategoriích, jako je „eurozóna“. Ta je velmi spornou, velmi nejednotnou, nehomogenní ekonomickou entitou. Eurozóna jako celek nebude čelit ničemu. Mnoha problémům však budou čelit ty země eurozóny, kterým nevyhovuje dnešní měnový kurs eura a jednotná měnová politika.

Empirická data nám nemilosrdně prozrazují, že eurozóna je nejpomaleji rostoucí ekonomickou zónou na celém světě.

Při jakékoli úvaze o budoucnosti by se mělo říci, jak se budou evropské elity vyvíjet – zdá se, že v horizontu lidského života neřešitelným – problémem zvaným Řecko? Jak bude odstraněno systémové riziko italských bank (a některých dalších bank evropského Jihu)? Co bude

EDITORIAL

Lednový Newsletter vyzdvihuje dvě významná výročí, která si na počátku tohoto roku připomínáme: 20. výročí vzniku eura a pět let od ukrajinského „Majdanu“. Tomu prvnímu jsme se rozhodli věnovat seminář a v úvodu čísla si můžete přečíst odpovědi Václava Klause na otázky časopisu Týden, v nichž se nad dvěma desetiletími eura kriticky zamýšlí. Na to druhé výročí se ptáme respondentů v anketní otázce.

Autoři se shodují v neveselém hodnocení z mnoha úhlů bezúspěšného stavu Ukrajiny, a to nejen za posledních pět let. Ukrajina se stala nejchudší zemí Evropy, ze které za prací utíkají miliony lidí jak na západ, tak východ. Domácí veřejný prostor a „elity“ se mezitím utápějí v problémech s budováním ukrajinské identity, tu oslavováním více než sporných hrdinů, jindy zase zcela vážně míněnými úvahami o negativním vlivu Puškinových pohádek, jež mají mít na

(Pokračování ze strany 1)

svědomí trvající pozitivní vztah velké části ukrajinského obyvatelstva k Rusku a ruskému jazyku. Podle ukrajinského spisovatele Kokoťuchy prý totiž jen málokdo přikládá negativní význam „pozitivním emocím, kterých se vnoučatům dostává z laskavých hlasů jejich babiček čtoucích jim pohádky ruského spisovatele“. To vše namísto řešení skutečných problémů země.

Ladislav Jakl se ohlíží za proběhlým rokem 2018. Dosavadní vyvrcholení enormního tlaku vůči německé opoziční AfD komentuje ve svém stanovisku v druhé polovině Newsletteru Aleš Valenta. Polemiku s částí našeho zahraničněpolitického establishmentu vedou ve svém textu *Reálpolitika po česku* Václav Klaus a Jiří Weigl. Ivo Strejček pak v závěru přináší reportáž z udílení Petöfiho ceny Václavu Klausovi.

Filip Šebesta

20. výročí...

(Pokračování ze strany 1)

dělat eurozóna, resp. některé země eurozóny, po ukončení „kvantitativního uvolňování“, které minulý týden oznámil guvernér Draghi? Přežijí eurem znevýhodněné evropské země ukončení snadného financování rozpočtových deficitů, když evropská centrální banka přestane kupovat jejich státní dluhopisy? Jsou tyto země připraveny na „špatné počasí“, jaké přinesla např. krize let 2008–2009, atd.?

Na otázky tohoto typu dobré odpovědi nejsou k dispozici – pokud se stále vychází z nezbytnosti udržet jednotnou měnu v nehomogenním prostoru zemí, které sice chtějí peněžní transfery, ale nechťejí – pro mne oprávněně – totální likvidaci svého státu. ■

Ohlédnutí za rokem 2018

Ladislav Jakl

Co přinesl a co odnesl osmnáctý rok nového tisíciletí? Co změnil na české politické scéně a v české společnosti?

Přežili jsme. Ne všichni, ne všichni stejně, ale v zásadě jsme přežili. Neupekli jsme se v globálním klimatickém šílenství, nesmetla nás cunami dětinských nezodpovědných novot, umíme se přátelit a mít rádi, překonávat životní trable a těšit se z životních darů. Ale co dál?

Začneme odshora. Prezidenta republiky máme stejného. Snad s tím rozdílem, že loni byl na konci svého volebního období (a měl ještě zájem usilovat o přízeň veřejnosti), letos je na začátku, má prostor na velké plány dostatečný a potřebu bojovat o voliče nulovou. Takže se můžeme těšit na prezidenta ještě suverénnějšího, sebevědomějšího, paličatějšího a svěhlavějšího. Ti, kdo tolik toužili po prezidentovi přímo voleném, nezávislém na parlamentu, ti jistě musí slavit každý den, jak si ten přímo volený prezident užívá sílu mandátu úplně stejnou, jakou má Poslanecká sněmovna a vláda dohromady. Teď ještě prosadit podobně nezávislé prezidenty krajů, měst a vesnic a naše štěstí bude bez konce.

Vláda zaznamenala posun větší. Bohuslava Sobotku vystřídal Andrej Babiš. Sobotka, ovládaný nečitelnými strukturami a poplatný idejím neomarxistického bruselismu, musel ustoupit Babišovi s čitelným Agrofertem za zády a jeho hnutí poplatnému programu nulovému (kromě vlastních zájmů). Což by mohlo být vnímáno přece jen

jako jistý pokrok, až na to, že politika vlády, jejíž hlavní síla program nemá, bude vždy politikou koaličních partnerů. A tak vládou cloumají levicoví extremisté typu Maláčové a Petříčka. A to je vlastně hlavní paradox, který končí rok přinesl. Sociální demokraté a komunisté dostali ve volbách historický výprask a přesto jejich vliv na vládu zesílil. Z té vypadli lidovci, kteří už žádnou konzervativní agendu stejně nemají a jsou jen mluvčími zemědělských a jiných lobby. A ODS raději nechá Maláčovou zplundrovat zem, protože této straně jde přece pouze o vlastní intelektuální obnovu, ze které jistě po třiceti letech vyjde posílena. To bude prima.

Jediné, co lze současné vládě (díky Babišovi) jakžtakž přičíst k dobru, je zatím snad celkem odolný odpor proti bruselskému migračnímu experimentu a nejkrajnějším výstřelkům pokrokařského feminismu, genderismu a vůbec celé té pohlavní zoologické zahradě. Snad odolný. Zatím odolný...

Také jsme měli senátní volby. Ty byly pochopitelně nejzajímavější na Žižkově, ale jinak je jejich viditelným výsledkem hlavně to, že odborářského funkcionáře Štěcha vystřídal Jaroslav Kubera, který kromě nepopíratelné práce zanechané v Teplicích mluví a myslí jako chlap dosud nevykastrováný kleštěmi politické korektnosti. I když, jak se tak na něj člověk kouká v jeho nových šatech, vkrádá se malinko pochybnost, zda nám pod tíhou potřeby být tím správným reprezentantem rozšafnosti nezjihně a nezačne mluvit moravským nářečím.

Výměna nastala i na radnicích. Na to se leckde těšili v přesvědčení, že už nemůže být hůř. A vida, ono asi může. Třeba v Praze. Byty se léta nestavějí, infrastruktura je zablokovaná, parkovat se nedá, každý správný Pražák si za volantem zanadává,... a pak si zvolí ultrakrajní aktivisty, kteří to vše ještě patřičně dotáhnou až do stadia zmaru.

Ze společenských pohybů stojí za řeč hlavně odhodlaný boj se štvavými vysílačkami a samizdaty dnešní doby. Jinak by nás přece obsadila Brazílie a Indonésie. A tak nám budou dál a dál omezovat svobodu slova, svobodu spolčovacích a shromažďovacích. A do toho pokračuje rozleptávání zbytků národní existence a státní samostatnosti a suverenity.

Začíná nám rok devítkový. Přinese nám pokračování rvačky kolem kormidla naší lodičky, nebo konečně převládne starost, jestli se lodička už nepotápí? Čekají nás volby do parlamentu, co není parlamentem. Ale pokud mohou být tyto volby šancí ukázat, že máme ještě vůli nenechat věci samovolně splývat do pokrokařského eurocentralistického kanálu, pak ji využijme. Třeba to je jedna z posledních.

A na to si můžeme připít. ■

Václav Klaus byl v neděli 6. ledna 2019 tradičním hostem novoročního vysílání pořadu *Partie* na televizi Prima. Záznam rozhovoru prezidenta Klausovi s moderátorkou Terezií Tománkovou naleznete v archivu pořadu na stránkách televize (<https://prima.iprima.cz/partie/06012019>)

OTÁZKA IVK

Je pět let po „Majdanu“ Ukrajina svobodnější a prosperující a je tím svět bezpečnější?

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Pět let po převratu na Ukrajině se jasně potvrdilo, že se nenaplnilo nic z velkých slov a slibů, jimiž byla zmanipulována část Ukrajinců i lidí na Západě. Naopak je dnes zcela zjevné, že vše je pro všechny daleko horší, nestabilnější a beznadějnější. Ukrajina je pět let po Majdanu a asociační dohodě s EU bezkonkurenčně nejhudší zemí našeho kontinentu, která stále přichází o statisíce svých nejlepších lidí odcházejících jako gastarbeitři do celé Evropy. Stále je beznadějně nejzkorumpovanější zemí v rukou všemocných oligarchů zmitajících se ve vnitropolitických krizích a hledající chybějící identitu v pochybné pronacistické banderovské tradici.

Evropa neposkytla Ukrajině nic, velké sliby se nenaplnily. Vše vyústilo pouze do konfliktu s Ruskem, které si v reakci na Majdan znovupřipojilo Krym, svévolně mu odebrány kdysi Chruščovem. Ukrajina touto cestou ke Krymu přišla asi stejnou náhodou, jako Československo po první světové válce k Podkarpatské Rusi. Stalin nám ji pak bez diskuse odebral a připojil k Ukrajině. Zatímco však u nás nikoho nenapadne požadovat po Ukrajině navrácení tohoto území, které s naší zemí nemělo historicky nic společného, Ukrajina se v podobné situaci nechala zatáhnout do iracionálního neřešitelného a ničivého konfliktu se sousední velmocí, který ji bezpečnostně fatálně ohrožuje a ekonomicky vyčerpává. Víra, že Západ Rusko přinutí Krym vrátit, je asi stejně realistická, jako bývalé naděje na prosperitu darovanou z EU. Válkou v Donbasu země trvale krvácí. V důsledku na Majdanu vzniklé nekončící ukrajinské krize výrazně vzrostlo mezinárodní napětí, vztahy mezi velmocemi se zhoršily, autorita Západu utrpěla, sankce vůči Rusku škodí všem. Pozitiva lze najít opravdu těžko.

Ukrajinská pětiletá kalvárie musí být lekcí pro všechny, kteří u nás Majdan a barevné revoluce vůbec tolik adorovali.

Jiří Kobza
poslanec SPD

Ukrajina není ani svobodná, ani prosperující.

Svoboda na Ukrajině není omezována jen válečným stavem a boji na Donbase (kdy i *Human Rights Watch* obvinila ukrajinskou armádu z válečných zločinů), ale celkovou situací v zemi. Patří sem i nedávno přijatý zákon, který přiznává statut válečných veteránů banderovcům, jimž za oběti padlo i mnoho Čechů a Slováků. Musíme odmítnout i naprosto neadekvátní a nedostatečnou reakci českého MZV na něj. Varující je omezování práv národnostních menšin, zejména ukrajinských Maďarů.

Ukrajina nadále čelí demografické krizi (od roku 1993 úbytek 10 milionů obyvatel), včetně ohromné pracovní emigrace. Dle údajů českého MZV je nezaměstnanost na Ukrajině vyšší než v roce 2013, průměr HDP na obyvatele je na úrovni 60% roku 2013. Podle průzkumu amerického institutu IRA je přes 60% Ukrajinců přesvědčených, že se oproti minulým letům jejich ekonomická situace zhoršila, 68% obyvatel říká, že jde jejich země špatným směrem. Dle ministra financí Ukrajiny by si více než polovina domácností nemohla bez dotací dovolit platit za dodávky energií. Průměrná mzda se pohybuje okolo 5 000 Kč, průměrná výše starobního důchodu kolem 1 600 Kč. Ukrajina má taktéž v poměru vůči exportu, objemu HDP a devizovým rezervám enormní vnější dluh.

Jaroslav Foldyna
poslanec ČSSD

Zda je dnes Ukrajina svobodnější a prosperující, asi nejlépe ukazuje podpora jejího prezidenta a vládních stran mezi Ukrajinci. Přízeň voličů sice nemusí vždy korelovat s mírou prosperity (volič může mít nereálná očekávání), avšak pád volebních preferencí je v tomto případě tak masivní, že mu jistotou vypovídající hodnotu musíme přiznat. Odpověď na první otázku tedy zní: Ukrajina dnes není ani svobodnější ani prosperující.

To však zřejmě nikdy nebylo cílem „architektů“ Majdanu, mezi které, přiznejme si to, musíme počítat i některé evropské (respektive eurounijní) politiky. Ti, především prostřednictvím nereálných slibů, vmanipulovali Ukrajince do konfliktu s Ruskem, a to zejména proto, aby odvedli pozornost Evropanů od vlastní neschopnosti. Všem přece muselo být jasné, že rozšíření EU až k ruským hranicím donutí Rusko k reakci. Rusové totiž, stejně jako čím dál více Evropanů, vnímají současnou EU jako zdroj

možného ohrožení (bohužel se stále častěji ukazuje, že je tento postoj oprávněný). Že „eupolitici“ v eskalaci napětí pokračují i dnes, svědčí buď o jejich zlých úmyslech, nebo o naprosté nekompetentnosti.

Svět tedy pět let po Majdanu není bezpečnější a to, že konflikt nenabyl na intenzitě, je především zásluhou zdrženlivého jednání Vladimíra Putina.

Jan Kohout
bývalý
ministr zahraničí ČR

Pět let v historii národů Evropy není dlouhá doba, v životě lidském je tomu jinak. Pětiletka, která uběhla od převratu na Ukrajině známého pod názvem Majdan, nepřinesla nic dobrého ani Ukrajině, ani Evropě. Další pět promarněných let. Obyvatelstvo Ukrajiny ještě více cítí beznaděj a bezperspektivnost svého bytí, a tak ti, kteří mohou, ze země houfně emigrují. Vylidnění, horší než historický hladomor, propad ekonomiky, nejspodnější příčky žebříčků pokud jde o míru korupce v zemi, padající porodnost i střední délka života.... dalo by se pokračovat v tomto výčtu vnějších znaků vnitřního úpadku ještě dlouho.

O co více bídy a rozvratu, o to více nacionalismu, hledání dnešní legitimacy v kontroverzních osobách, hnutích i událostech, hledání a obviňování vnitřního i vnějšího nepřítele ze všeho negativního. Klamání, či spíše lhaní obyvatelstvu falešnými a nerealistickými sliby ohledně členství v Evropské unii a NATO. Dnešní situace je výsledkem totálního selhání lidí, kteří se tzv. Majdanem dostali k moci, rezignací na skutečné národní zájmy a podřízení se chimérám o svém poslání i významu cizím zájmům a vlastní chamtivosti. Dnešní hodnota Ukrajiny je jen jako zásobárny lidí, surovina, a v konfliktu s Ruskem. Hlavně touto kartou hraje dnešní kyjevský režim a doufá, že za to bude šanován a uchován při životě. Obávám se, že příštích pět let nebude jiných.

Jan Sechter
poradce předsedy
Poslanecké sněmovny

Zvládnout rozpad SSSR se Ukrajině podařilo vcelku dobře. Vezmeme-li však jako měřítko úspěchu reformy, prosperitu a o ně

opřenou novou identitu, není bilance povzbudivá. V době mého působení Polsku (2008–2013) byl patrný masivní exodus mladé generace Ukrajinců do Evropy.

Méně viditelné, ale o to nebezpečnější bylo odpoutávání se celých částí Ukrajiny od kyjevské státnosti. Rusko toho využilo a nabízele ruskojazyčným Ukrajincům z východu a z Krymu občanství a pasy a mnozí této příležitosti využili k pracovnímu uplatnění v Rusku i jako životní alternativu. EU tato zásadní změna nezajímala, Ukrajině se neotevřela a naivně vsadila na rychlý efekt asociční dohody, avšak nikoliv na hospodářský přínos, ale na její pochybnou geopolitickou funkci. Diskuse o přínosech a nákladech dohody se zredukovala na boj, kam Ukrajina patří. Janukovyč byl Majdanem smeten tak, jako pět let předtím Oranžová revoluce.

V letošních volbách bude Majdan podroben reflexi samotných Ukrajinců. Věřím, že se po volbách prosadí reformy a země začne usilovat o jednoduchou a bolestnou dohodu s Ruskem. Mezinárodní společenství by mělo Ukrajinu v hledání nového vztahu k Rusku podpořit a neslibovat nespílitelné.

Filip Šebesta
Institut Václava Klause

Ukrajina selhala hospodářsky i politicky, v širokém slova smyslu selhaly její elity. Ukrajina neprovedla potřebnou systémovou ekonomickou ani řádnou politickou transformaci po pádu bipolárního světa a rozpadu SSSR. Posledních pět let její problémy dále prohloubilo.

V době rozpadu Sovětského svazu se tři, v řadě ohledů srovnatelné, bývalé evropské sovětské republiky Ukrajina, Bělorusko a Rusko od sebe lišily v řádu jednoho tisíce dolarů (HDP/os. v paritě kupní síly). Tedy vstupovaly do transformačního období s přibližně stejnou ekonomickou úrovní. Po více než čtvrt století samostatného vývoje se jejich ekonomická úroveň dramaticky liší. Na Ukrajině je trojnásobně nižší než v Rusku a zároveň dosahuje pouze 45% úrovně Lukašenkova Běloruska. V roce 2014 ekonomika poklesla o 6,6%, o rok později o dalších 9,8%. Ukrajina je dnes společně se sousedním Moldavskem nejchudší zemí Evropy. Pro srovnání, dosahuje přibližně o polovinu nižší ekonomické úrovně než Čína a „jen“ o 1 500 dolarů vyšší než Indie. To je úroveň srovnatelná s Bhútánem, ale nižší než ve Svazijsku či v ekonomických problémech topící se marxisty vedené jihoaamerické Venezuele.

Nezaměstnanost za posledních pět let vzrostla o dva procentní body a drží se

okolo aktuálních 9%. To nepůsobí jako nijak tragické číslo, nevezme-li se však v úvahu dramatický pokles počtu obyvatel, který od rozpadu SSSR dosáhl téměř 10 milionů. Z toho úbytek obyvatel v pětiletí 2013–2018 činil 3 miliony lidí. Podle polsko-ukrajinské obchodní komory pracovaly v Polsku, ať už legálně nebo nelegálně, v roce 2018 více než 2 miliony Ukrajinců. Do Ruska dle konzervativních odhadů přišlo v souvislosti s ukrajinským konfliktem okolo 1 milionu Ukrajinců a z toho přes 400 tisíc z nich tam požádalo o azyl (někteří však odhadují počet příchozích do Ruska v souvislosti s konfliktem na Donbase až na 1,5 milionu). U nás se Ukrajinci stali nejpočetnější menšinou (117 tis. osob). To jsou parametry migrační vlny srovnatelné s migrační vlnou ze Sýrie, ale na rozdíl od ní s minimální publicitou a ještě méně patrnými společenskými nároky a náklady.

Pruce se propadla měna z původních 8,2 hřiven za dolar na současných 28,2 (Ukrajina nechala hřivnu volně plavat od února 2015, ta na to ihned reagovala oslabením o 30%), stejně tak klesl i objem zahraničních rezerv. Zároveň centrální banka zvýšila hlavní úrokovou sazbu (30% maxima dosáhla v polovině roku 2015, aktuálně 18%), aby zastavila zvyšující se inflaci (48,7% v roce 2015). Zadlužení se zvýšilo ze 40,5% HDP v roce 2013 na současných 78,4%, zahraniční zadlužení v poměru k exportům narostlo o více než 40%.

Mimo to je země vnitřně společensky rozdělená. A známá dělicí linie vedoucí po výsledcích voleb Janukovyč – Tymošenkova, respektive výsledcích tehdejší Strany regionů a strany Vlast oddělující od sebe politické preference není linií jedinou. Obdobně probíhající linie od sebe také odděluje dominantní etno-jazykovou a kulturní orientaci či náboženské denominace, ale zejména rozdílnou strukturu ekonomiky – podíl průmyslu a zemědělství, městského a venkovského obyvatelstva atd.

To je pouze částečný a zdaleka ne vyčerpávající obraz Ukrajiny, který však naznačuje mnohé. Pokračovat by se takto dalo ukazatel po ukazateli. Nic nenasvědčuje tomu, že by se v brzké době měla ukrajinská situace výrazně změnit k lepšímu. Data svědčí o naprosté systémové krizi a selhání státu. Ukrajina není prosperující, není stabilní, a tím hrozí destabilizací i svému okolí. Je to dnes ke smůle svých obyvatel rozvojová země, která se ale nerozvíjí.

Jan Schneider
bezpečnostní analytik

Evropský parlament rezolucí z 25. února 2010 ostře odsoudil rozhodnutí preziden-

ta Juščenka ocenit Banderu jako „Hrdinu Ukrajiny“ a vyjádřil naději, že nové ukrajinské vedení situaci přehodnotí a přidrží se evropských hodnot.

Tak se i stalo, avšak nové ukrajinské vedení bylo majdanským pučem odstraněno. Západem kupodivu uznaná pučistická vláda zákonem opět oslavila všechny bojovníky za ukrajinskou samostatnost, bez ohledu na to, zda se dopustili těžkých zločinů.

Pět let po Majdanu stále panuje mezi Ukrajinou a „západními strukturami“ (EU, NATO) stav vzájemného sblížování. Alespoň verbálně, protože zdevastované Ukrajině Západ fakticky nepomůže, ale z geostrategických důvodů bude bránit i tomu, aby jí pomohlo Rusko.

V Polsku, tedy v členské zemi EU, bylo zákonem zakázáno popírat zločiny Ukrajinské povstalecké armády a propagovat banderovskou ideologii. Centrum Simona Wiesenthala označilo Ukrajinu za zemi, která zkrsluje dějiny holokaustu ve snaze minimalizovat vinu ukrajinských nacionalistů na zločinech proti lidskosti.

V celé Evropské unii je přítom zdokumentovaný nárůst antisemitismu. Zvítězí civilizizační hodnoty, nebo strhne Ukrajina Evropskou unii do pekla chamtivosti a fanatismu?

Václav Vlk st.
publicista

Jsme ještě příliš krátce po Majdanu, aby se dala situace seriózně hodnotit. Nevíme, kam by se Ukrajina jinak pohnula. Ukrajina si vyřešila, či „bylo jí vyřešeno“ několik problémů, které by tak jako tak ovlivňovaly její další směřování. Odvrátila hrozbu, že se stane ruským satelitem či protektorátem. Přišla o východní část státu, Lugansko a Doněcko, ale tím také o rusky mluvící část obyvatel, plédující pro Rusko. Krym, jako další bolavý bod, byl Putinem „vyřešen“ rovněž. To činí východní Evropu bezpečnější.

Geopolitičtí stratégové mají potichu radost, Rusko před agresivním Tureckem Krym ubrání. Proti milionu tureckých vojáků by ukrajinská armáda neměla šanci. Ukrajina přes všechny problémy je dnes svobodnější a pomyslně se stěhuje na Západ. Evropa a státy Visegrádu tak zaprvé získaly předpolí v možném budoucím konfliktu s Ruskem a zároveň krytí zad, pokud se EU sama rozpadne anebo pro případné stažení USA z Evropy. Miliony Ukrajinců pracujících v Evropě nejen zasílají potřebné valuty, ale nasávají evropský styl života a jednání. Ti by mohli působit v jedné, dvou generacích doma jako na-

vrativší se turečtí gasarbeiteři, bez nichž by se Turecko dnes nestalo mocným státem.

Zdeněk Lanz
pedagog

Význam současné „pomajdanovské“ Ukrajiny pro světovou bezpečnost asi nejlépe vystihl Václav Klaus, když prohlásil, že za největší problém z hlediska mezinárodního rizika považuje právě Ukrajinu.

Tak geopoliticky nesourodý stát, jako je Ukrajina, ležící navíc mezi novými členy EU resp. NATO a Ruskem, neměl být nikdy ani náznakem uveden v pokusu rozhodnout se, zda se orientovat na Západ, či na Východ. Ukrajině by byla slušela jakási, byť i nepsaná, neutralita, aby mohla provádět politiku vzájemně výhodné spolupráce jak s EU, tak s Ruskem.

Rozšíření NATO o státy bývalého sovětského bloku Rusko ještě skouslo, při přijetí pobaltských zemí již skřípalo zuby, ale jen politický diletant si mohl myslet, že se jen tak vzdá námořní základny v Sevastopolu.

Škody způsobené ztrátou ruských trhů, problémy s plynem, oligarchové ovládající ekonomiku, média i politiku, korupce, to nejsou typické znaky prosperity. A kde není prosperita, nebývá ani klid a mír.

Ale jsou tu ještě rozumně uvažující politici – prezident, Donald Trump a Vladimír Putin. I „skromné“ výsledky jejich dosavadních setkání dávají tušit, nakolik vědí, že cesta konfrontace není ta pravá. A jejich přátelská gesta při pozdravu v Paříži naznačují, že je ještě šance.

Martin Kovář
historik

Zdánlivě nesmírně složitá, ve skutečnosti však poměrně jednoduchá otázka. Ukrajina není ani bezpečnější, ani svobodnější, ani více prosperující zemí, než jakou byla před pěti lety.

Proč? Protože je to stále země „na rozhraní“ mezi západní (v politickém, nikoli geografickém slova smyslu) sférou vlivu a sférou vlivu Ruské federace. Je to rozpolcená země. Část jejích politických elit (stejně jako jejího obyvatelstva) vzhlíží k Západu, část zůstává loajální vůči Rusku. Obě politická seskupení přitom sledují především své úzké, parciální zájmy, o „blaho země“ jim jde na obou stranách přinejlepším až ve druhé řadě. Jakkoli mám

na jedné straně pochopení pro Ukrajince toužící přiblížit se politicky a ekonomicky co nejvíce evropskému Západu, nemohu současně nevnímat jako do jisté míry opodstatněné (z jeho úhlu pohledu, přirozeně) obavy Ruska z toho, jak se bývalí nepřátelé z časů studené války krok za krokem přibližují k jeho hranicím, což má vážné politické i ekonomické důsledky. Politické řešení „ukrajinské otázky“, jež je i aktuální otázkou světové bezpečnosti, je proto po mém soudu i pět let po Majdanu v nedohlednu.

Michal Mocek
publicista

I pět let po „Majdanu“ zůstává Ukrajina hluboce rozdělenou zemí. O prosperitě mluvit nelze: realitou je spíše zhoršování životních podmínek obyvatelstva. Nekončící občanská válka na východě země i občasné střety kolem Krymu ukazují, že pro Evropu i svět zůstává Ukrajina také bezpečnostním rizikem, i když nyní spíše latentním.

Změny k lepšímu nelze v dohledné době očekávat. Zájmy aktérů konfliktu jsou příliš rozdílné. Rusko si podporou jedné strany konfliktu na Donbase zajišťuje, že Kyjev nemůže odstranit své vnitřní problémy silou. Země tak zůstává viditelně rozdělená. Zpochybňuje to snahy o její začlenění do euroatlantických struktur, což Moskva vnímá jako bezpečnostní riziko.

Kyjevskému nacionálně-korupčnímu režimu zajišťuje válka alibi tváří v tvář špatným životním poměrům. Tamní elity forsírují ukrajinský nacionalismus v jeho nejodpornějších podobách a zjevně sázejí na to, že tak odstraní dosavadní rozštěp mezi ruskojazyčným východem a ukrajinskojazyčným západem země.

Liberální Západ pohodlně přehlíží jejich ultranacionalistickou agendu a financuje Kyjev. Poskytnuté sumy jdou obvykle na válku

nebo na splátky ukrajinských dluhů, aniž by to obyvatelstvu nějak prospělo. Sílí jen dluhová vazba Ukrajiny na Západ.

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Majdan považují za Západem uměle vyprovokovaný převrat s cílem nastolit politickou změnu využitelnou ke stupňování tlaku proti Rusku. O zlepšení ekonomické a sociální situace obyčejných Ukrajinců vůbec nešlo. Ukrajinci byli podvedeni sliby o bezproblémovém přidružení k EU, což EU nikdy nemyslela vážně. Tímto podrazem EU významně přispěla k nastartování „horkého“ vnitroukrajinského sporu o směřování země. Stejně si počínali Američané, kteří Ukrajinu zneužili ke stupňování tlaku vůči sousednímu Rusku.

Pět let po Majdanu má proto obyčejný ukrajinský občan za sebou pět let permanentního konfliktu, jeho životní úroveň se nezlepšila, neproběhly žádné, tak nutné strukturální reformy. Jeho země je rozdělená, na východě fakticky přišla o svá nejprůmyslovější území a v boji o ně ztratila tisíce životů. Násilí, které se z Majdanu rychle přelévalo do jiných částí Ukrajiny a jehož nositeli i vykonavatelé byly zejména neonacistické milice Pravého sektoru, vzbuzovalo mezi prostými občany takovou hrůzu, že obyvatelé Krymu využili historické příležitosti a v referendu se jednoznačně přihlásili k návratu do Ruské federace. 78% Ukrajinců považuje vnitřní konflikt v rozdělené zemi za největší budoucí hrozbu, 1,5 milionu lidí přišlo o své domovy, tamní politická scéna je v chaotickém rozpadu, silné pozice ovšem dosáhli ukrajínští neonacisté. Z Ukrajiny mizí střední generace, která odchází hledat práci v jiných zemích.

Ukrajina je po Majdanu v horší situaci a svět kolem ní je nebezpečnější.

Předplatné na rok 2019

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.
Studentské předplatné činí 330 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Vrací se Německo do třicátých let?

**Aleš Valenta
a kol. IVK**

Alternativa pro Německo (AfD) je od svého vzniku v roce 2013 terčem nenávislných útoků fanatických a stále lépe organizovaných levičáků tzv. Antify. V posledních dvou třech letech jejich agresivita a brutalita zřetelně narostla, evidentně v souvislosti s úspěchy AfD v zemských a spolkových volbách. Bojůvky Antify ničí stranický i soukromý majetek, psychicky zstrašují, skandalizují a v poslední době stále častěji i fyzicky útočí na poslance a další představitele této strany. Děsivým a tragickým vrcholem těchto – hitlerovské Německo připomínajících – extremistických činů je napadení poslance spolkového sněmu a šéfa regionální pobočky AfD v Brémách Franka Magnitze, kterého se tři neznámí útočníci 7. ledna odpoledne pokusili zabít.

Celkový počet útoků jde do stovek, přičemž není znám jediný případ, že by

německé soudy potrestaly pachatele (i když ti se na sociálních sítích ke svým činům leckdy hrdě hlásí). Není nám znám jediný případ, že by – až do včerejška – představitelé německého partajního kartelu od CDU po Levici některý z těchto

Alternativa pro Německo (AfD) je od svého vzniku v roce 2013 terčem nenávislných útoků fanatických a stále lépe organizovaných levičáků tzv. Antify. V posledních dvou třech letech jejich agresivita a brutalita zřetelně narostla, evidentně v souvislosti s úspěchy AfD v zemských a spolkových volbách.

útoků odsoudili. Naopak. Tzv. boj proti pravici, který je ve Spolkové republice desítky let osou politiky vládnoucího establishmentu, je pařeníštěm, z něhož vyrůstá násilí levičáckých neomarxistických bojůvek. Násilí je namířeno proti každému, kdo se postaví proti vládní migrační, ekologické či evropské politice. Proti všem, kteří si dovolí kritizovat feministické

a genderové tažení proti normálním lidem a vystupovat na obranu rodiny a lidské přirozenosti.

Za téměř dvacet let merkelismu se Německo, ekonomický kolos a světový vývozní šampion, změnilo v zemi s masivním potlačováním svobodného myšlení a projevu. V zemi, kde se oslavuje Marx a kde je médii ostrakizován a ostouzen každý, kdo si dovolí veřejně prohlásit, že chce zůstat Němcem a že má kvůli migraci strach o osud německé kultury. V zemi, kde se členy a sympatizanty AfD, jediné skutečné opoziční strany, jedná jako s nepřáteli. Připomíná to Německo 30. let minulého století, kdy se nastupující agresivní nacismus začal zbavovat politické opozice a všech demokratů v zemi.

Člověku je zle ze všech těch Maasů (SPD) a Özdemirů (Zelení), kteří léta budovali a upevňovali obludný systém a nyní prolévají krokodýlí slzy nad otřesným snímkem zbitého polomrtvého Magnitze. A v neposlední řadě je člověku zle z CDU, která léta káže o demokracii, zatímco v její vlastní zemi to s demokracií a svobodou jde od deseti k pěti.

Stanovisko IVK ke dni 9. 1. 2019

Polemika se Salonem Práva: Reálpolitika po česku

Václav Klaus

Jiří Weigl

Salon Práva publikoval 6. prosince 2018 článek ředitele Ústavu mezinárodních vztahů Ondřeje Ditrycha s – na první pohled slibným – názvem „O zahraniční (real)politice“. Mnozí jsme se zaradovali. Zmínit při debatě o české zahraniční politice již v názvu člán-

Hovoříme-li o české zahraniční politice a české státnosti vážně, měli bychom se shodnout na tom, že minimálním národním zájmem je zachování českého státu a českého národa a jejich pokračování.

ku slovo „reálpolitika“ je neobvyklé. V éře politické korektnosti (tedy institucionalizované falše), eurofilie a pokryteckého přemílání všech možných (i nemožných) lidských práv a hodnot to vypadá novátorsky a odvažně. Čtenář očekává, že se konečně našel někdo, kdo chce diskutovat o reálném světě a kdo se nebojí mluvit o českých národních zájmech a o reálných hrozbách, před kterými dnes český stát stojí. Hned na po-

čátku je třeba říci, že nic takového v článku bohužel není.

Autor se prozrazuje hned v úvodu, když čtenářům sděluje, že pokládá boj o uznání a zabezpečení naší státnosti, který vyplnil celé první století existence naší republiky, členstvím České republiky v EU a NATO za trvale vyřešený. V tom s ním nelze souhlasit. Opravdu si tak silně idealizuje Evropskou unii a NATO? Žije v realitě? Sice slovně odmítá „utopické snění“ a žádá „střízlivost“, ale jinak žije ve svém zcela vymyšleném, extrémně levicovém světě. Opravdu si myslí, že EU absolutní „dobro jest“ a že nás ohrožují „nacionalističtí šosáci“, kteří „otevívají prostor pro autoritářství“? Jsou „nacionalistické šosáctví“ a „autoritářství“ hlavními nebezpečími dneška? Většími nebezpečími než nedemokratická EU, většími než arrogance Junckerů, Verhofstadtů a Macronů, většími než fiktivnost demokratičnosti Evropského parlamentu?

Podle autora je reálpolitika „přítakaní realitě namísto utopického snění a planého

moralizování“ a je „protiváhou proti zpupné pýše, která chce měnit svět, aby následně přišel nevyhnutelný pád.“ Co je to v jeho chápání přitakávání realitě? Je to smířování se s realitou nebo je to snaha realitu měnit?

Právě v tom je jádro věci. Reálpolitika v Ditrychově pojetí znamená poslušné přijímání všech soudobých globalistických, environmentalistických a sociálně-inženýrských koncepcí, kterými západní pokrokářství zaplevelilo mezinárodní vztahy a které jsou prostřednictvím mezinárodních organizací a aktivistického neziskového sektoru stále agresivněji vnucovány národům všech kontinentů. Tuto pokrokářskou globální hrozbu vidí ředitel Ústavu mezinárodních vztahů jako „realitu“, s níž se vyplatí být konformní. To je velmi svérázné pojetí reálpolitiky. V ní nehrají žádnou roli autentické české národní zájmy. Pro něho asi hrát nemusí, protože boj o naší státnost byl vstupem do EU a NATO definitivně vyhrán.

Pozoruhodné je i to, že naším zájmem nemáme být my, náš stát, naše republika, ale „svět jako takový“ a „možná i onen blízký vesmír, kam lidstvo začne v krátké době pronikat“. To je opravdu myšleno vážně? A realisticky? To už je velká extenze pojmu národní zájem.

Hovoříme-li o české zahraniční politice a české státnosti vážně, měli bychom se

shodnout na tom, že minimálním národním zájmem je zachování českého státu a českého národa a jejich pokračování. To se Ondřej Ditrych neodvážil vyslovit.

Chceme-li o tom diskutovat vážně, potom musíme přiznat, že naše národní zájmy jsou ohroženy snahami progresivistů co nejvíce národní státy oslabit a trvalou centralizací a unifikací v rámci EU urych-

v jehož jménu má být lidská svoboda obětována diktátů samozvané menšiny „osvícených“ obránců planety.

Všechny tyto excesy extrémních pokrokařských ideologií se do reálpolitiky Ondřeje Ditrycha vejdu. Konformita se zájmy jiných – bez ohledu na vážnou analýzu

a diskusi zájmů vlastních – je pouhým pokračováním smutných kapitol naší zahraniční politiky z neblahých dob nedávno minulých. Zdá se, že skutečná reálpolitika nosnou koncepcí české zahraniční politiky ještě dlouho nebude.

7. 12. 2018

Vytvoření evropského superstátu má umožnit i masová migrace, která hraje v plánech globalistů na přeměnu světa klíčovou roli. Tamtéž míří i utopické ideologie útočící na tradiční lidskou společnost a lidskou svobodu vůbec – radikální feminismus, genderové teorie atd.

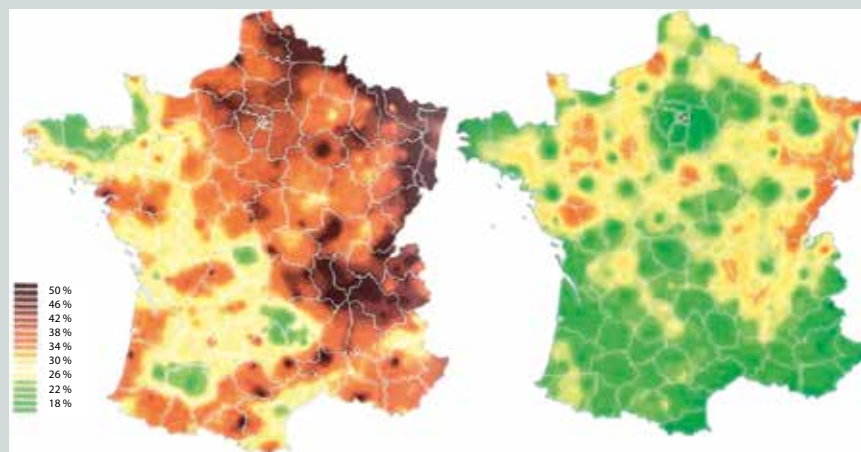
leně vytvořit evropský superstát a nového evropského člověka. To je ideologie, která ovládla myšlení evropských elit (i pánů Ditrychů). Proto mají malé pochopení pro existenci malých národů a jejich státních celků. Vytvoření evropského superstátu má umožnit i masová migrace, která hraje v plánech globalistů na přeměnu světa klíčovou roli. Tamtéž míří i utopické ideologie útočící na tradiční lidskou společnost a lidskou svobodu vůbec – radikální feminismus, genderové teorie atd. Roli nového pseudoracionalistického náboženství hraje i tzv. boj proti změnám klimatu,

DEINDUSTRIALIZACE FRANCIE

Ve švýcarském *Zeit-Fragen* nás zaujala mapa doplňující článek šéfredaktorky švýcarského magazínu *Bilan Myret Zakiové* „Gelbwesten: Zukunftsszenario“ (Žluté vesty: budoucí scénář), který popisuje aktuální stav Francie v souvislosti s protesty tzv. žlutých vest. Mapa do-

plňující text M. Zakiové graficky zcela přesvědčivě dokumentuje současný stav francouzského průmyslu v porovnání se stavem v roce 1968, tedy faktickou deindustrializací Francie. Přetiskujeme ji proto i pro čtenáře našeho Newsletteru.

-řš-

Průmysl Francie v roce 1968 (vlevo) a v roce 2008 (vpravo) – podíl ekonomicky aktivních v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) (www.zeit-fragen.ch)

Petőfiho cena 2018 pro Václava Klause

Ivo Strejček

Petőfiho cena je významné ocenění, které uděluje maďarská Veřejná nadace pro výzkum historie a společnosti střední a východní Evropy. Smyslem této ceny – s vysokou mezinárodní prestiží – je ocenění osobností „za jejich celoživotní obhajobu svobody a jejich odvahu i oběti při hájení tradičních hodnot středoevropského prostoru“. Mezi jejími nositeli jsou bývalí disidenti jako například Vladimír Bukovskij, teolog Stanislaw Dziwisz, bývalý estonský premiér Mart Laar a další. Ceremoniál probíhá v mimořádně působivém prostředí „Domu hrůzy“ – budově, která v období maďarského komunistického režimu bývala sídlem maďarské tajné policie.

Dne 10. prosince 2018 byl Petőfiho cenou vyznamenán i Václav Klaus jako „osobnost, bez které hodnoty jako svoboda, spravedl-

nost a oběť nedávají smysl a zmizely by z našeho světa“. Při příležitosti převzetí této ceny prezident Klaus přednesl projev, který byl v Čechách přetištěn týdeníkem *Reflex* a lze jej najít jak na webových stránkách IVK, tak ve vydání Newsletteru IVK z prosince 2018.

Nezbytné je ovšem připomenout ještě další rozměr této události. Jako přímý účastník slavnostního ceremoniálu považuji za obsahově výjimečně kvalitní a inspirativní všechna laudatia přednesená maďarskými řečníky. Byla čtyři a přednesli je Mária Schmidtová (generální ředitelka Institutu dvacátého století), Levente Magyar (státní tajemník ministerstva zahraničí a obchodu), Oszkár Világy (člen správní rady skupiny MOL) a Zolt Hernádi (generální ředitel skupiny MOL). Každý z vystupujících přispěl osobitým hodnocením působení Václava Klause, cenné však bylo, že jej všichni posuzovali v celém kontextu doby, neizolovaně, s citlivým porozuměním pro unikátnost společné historie Maďarska a České republiky.

Se silným akcentem a uznáním byl připomenut rozhodující příspěvek Václava Klause – ekonomu, ministra financí i premiéra k formulaci a prosazení zásadní ekonomické a společenské transformace v Československu bezprostředně po pádu komunismu. Zatímco v Čechách stále častěji slyšíme neobjektivní, často i nenávistnou, kritiku všeho, čeho politická generace

Václav Klaus přebírá Petöfiho cenu, Budapešť 10. 12. 2018

lidí kolem Václava Klause v 90. letech dosáhla, byli to všichni vystupující v Budapešti, kteří naopak tento přínos ocenili s úctou a evidentním respektem. Holt na rčení, že doma není nikdo prorokem, se zase ukázalo kus pravdy.

Se silným akcentem a uznáním byl připomenut rozhodující příspěvek Václava Klause – ekonoma, ministra financí i premiéra k formulaci a prosazení zásadní ekonomické a společenské transformace v Československu bezprostředně po pádu komunismu.

Některé ze silných, zajímavých či inspiračních momentů, které jednotliví řečníci přednesli, nabízím bez dalších komentářů v jejich plném znění:

- Udělení této ceny je vysláním zprávy o tom, že oceněné osobnosti dávají správné odpovědi na nejdůležitější otázky dnešní doby.
- Střední Evropa nikdy neměla a nemá tolik silných osobností, jakými je Václav Klaus.
- Před těmi skoro třiceti lety nám říkali: Klausova cesta k tržní ekonomice v Čechách je mylný koncept, který není třeba následovat. Jejich autor úporně trvá na svých představách o podobě transformace, aniž by poslouchal své oponenty. Tak jsme se vydali vlastní cestou. Škoda, že jsme tehdy nešli s Vámi, pane prezidente. Dnes bychom se nemuseli tak zoufale snažit Českou republiku dohnat.

- Kéž by tehdy mělo Maďarsko v čele stejného politika, který by uměl Maďarům v počátečním období přechodu ke svobodné společnosti říci tak přesvědčivě, že se máme spoléhat především na vlastní síly.

- Václav Klaus vytvořil ideu „středoevropanství“, on sám je jedním z nejvýznamnějších středoevropských symbolů idejí založených na obhajobě největší možné svobody.

- Byl to Václav Klaus, kdo nám významně pomohl „najít se navzájem“ a přispěl tak k rozvoji myšlenky „středoevropanství“.

- Prezident Klaus není skeptický k Evropě, je kritický k ideologicky a byrokraticky řízené a vedené Evropské unii.

- Je intelektuální pochodní, která správně varuje před soudobou pokrokářskou vlnou evropských progresivistů hroící smést dědictví našich předků.

- Pane prezidente, děkujeme Vám, ale prosíme Vás: zpomalte trochu a dejte nám tím čas, abychom Vás mohli alespoň trochu dohnat.

Sdílíme s Maďary významný kus společné historie. My i oni jsme toužili po větší samostatnosti na Vídni (oni na rozdíl od nás úspěšněji), máme za sebou společný tragický prožitek čtyř desetiletí komunistické totality. V mnoha ohledech tak máme k sobě mnohem blízko. V průběhu ceremoniálu předání Petöfiho ceny byla tato atmosféra cítit. I proto je třeba hodnotit toto maďarské uznání Václava Klause velmi vysoko.

21. 12. 2018

